

[Borgbjerg.]

Slutpunktet, den egentlige Udbygning eller Overbygning, som skulde være den endelige Konsekvens af hele denne Lovgivning.

Hr. J. C. Christensen udtalte her i Tinget den 27. Oktober 1900 — det findes i Folketingstidenden Sp. 1000 —:

„... det, der først maa ske, er at gøre Sognemenighedens Medlemmer mere interesserede i den kirkelige Tilstand, end de i Virkeligheden ere nu; maa det saa, at de tage sig mere af Kirkens Sager end hidtil og faa mere Samfølelse med hinanden. Saa er der lagt et Grundlag for, at Folkekirken kan naa til at faa sin egen Repræsentation, som jeg mener, den maa have. Jeg for mit Vedkommende vilde ønske, at den Tid ikke maa være alt for fjern, da man kunde henlægge de Midler, Kirken nu raader over, til den og sige: Værsgod, raad nu selv over disse Midler med den Repræsentation, som vi give dig, og hvad der yderligere skal til, maa du selv skaffe. Gaar man den Vej, behøver man ikke at strides om, hvem de Midler, som Kirken nu har, tilhører. Nogle have nemlig holdt paa — og dertil hører jeg —, at disse Midler høre Staten til.“

Jeg erklærede mig enig med J. C. Christensen paa det Punkt.

Altsaa, da J. C. Christensen, Venstres ubestridte Fører gennem mange Aar, gjorde det første Skridt til hele den kirkepolitiske Lovgivning i dette Aarhundrede, sagde han udtrykkeligt, at det skal ende med, og i en ikke alt for fjern Fremtid maa ende med, en Repræsentation bygget paa disse Menighedsraad. Han vilde først give Sognemenighederne et Organ, inden han giver Kirkens Midler over til dem.

J. C. Christensen udtalte sig altsaa her i en Programtale i fuldkommen Uoverensstemmelse med den nuværende Kirkeminister. Det er der ikke noget at sige til; de har Lov til at have hver sin Mening. Jeg mener blot, at det er rigtigt at slaa det fast og at gøre opmærksom paa, at der er en fuldkommen Uoverensstemmelse dér. J. C. Christensen vilde have en kirkelig Repræsentation og have den bygget paa de Menighedsraad, han foreslog og jo ogsaa fik gennemført. Han siger, at han ønsker, at det Tidspunkt ikke skulde være alt for fjernt, da man kan sige til Kirken: Vær saa god, nu har du faaet dine Organer som et Grundlag; nu kan du bygge videre derpaa. Nu overgiver vi dig de kirkelige Midler — det samme, som Dahl sagde i Landstinget — Kirkebygningerne, Præstegaardene og

Lønningsmidlerne, til fuldkommen fri Raadighed med den Repræsentation, som vi, det vil sige Rigsdag og Regering, giver dig.

Paa det Punkt tog jeg straks Afstand fra J. C. Christensen, og paa det Punkt er jeg stadig uenig med ham. Jeg mener nemlig, at vi bør overgive disse Midler til Kirken, Kirkerne eller Menighederne, eller hvordan det nu vil forme sig, med den Repræsentation, som *de selv* giver sig. Afgørelsen af det Spørgsmaal mener jeg vi bør overlade til Kirken selv, Kirkerne eller Menighederne, ganske som de nu selv vil ordne det, i Overensstemmelse med Socialdemokratiets Program: Religionen en Privatsag, de religiøse Samfund ordner selv deres egne Anliggender. Jeg tror ikke, vi skal ende her i Rigsdagen med en Kirkeforfatning i den Forstand, med en Kirkerepræsentation, som vi overantvorder til Kirken. Nej, vi skal give Kirken fri, give Staten fri paa den ene Side overfor Kirken og Kirken fri paa den anden Side overfor Staten, og saa maa det blive Kirkens egen Sag, hvordan den vil ordne sine egne baade indre og ydre Anliggender.

I det Udvalg om Forholdet mellem Kirke og Stat, som arbejdede i 1916, gjorde man ogsaa et særdeles godt forberedende Arbejde. Jeg har her Beretningen fra dette Udvalg, og jeg anbefaler yngre Medlemmer af dette Ting, der ikke husker disse Forhold saa godt — de har tidligere været omtalt under kirkepolitiske Debatter —, at gennemlæse og overveje denne lille Pjece: Beretning fra Udvalget om Forholdet mellem Kirke og Stat.

Dette Udvalg bestod af en hel Række Mænd, ansete kirkelige Mænd af forskellige Retninger. Det nedsatte et Underudvalg, hvori det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen havde Sæde, og kom med to foreløbige Udkast, et, for saa vidt Forbindelsen mellem Stat og Kirken bevaredes — det skal jeg ikke her opholde mig ved, men Hovedbetingelsen er, at der kommer en kirkelig Repræsentation, bygget for øvrigt paa de nuværende Menighedsraad; det staaer der udtrykkeligt. Det andet Forslag — og det er efter min Mening Hovedsagen — gik ud paa, at Stat og Kirke adskilles. Det hed for det første:

„Staten gøres konfessionsløs. De religiøse Samfund kan, naar de ansøger derom, blive „anerkendte Trossamfund“. Ogsaa Enkeltmenigheder, der har en vis Størrelse, kan opnaa Anerkendelse som Trossamfund.“

For det andet:

„De folkekirkelige Midler fordeles mellem de anerkendte Trossamfund“,